

»Hos oss är ingen svårighet i avseende på prästens klädnad. Utom templet begagnas vid högtidliga tillfällen, utom ämbetsförrättningen den vanliga prästrocken med ståndkrage och kapp samt krage, stundom även kaftanen, som ger ett ärevördigt utseende. Kortbyxor ävensom fracken torde nu i vårt land ingenstädes bland prästerna förekomma och det med rätta. Utom templet, altare och predikstol få aldrig mässkläderna begagnas.»

Av detta framgår att ännu vid seklets mitt känslan för prästkappan såsom en del av ståndsdräkten var levande. Den skånske riksdagsprosten Schönbeck berättar för övrigt i sina memoarer (utg. under titeln Prelater)², huru Ärkebiskop Sundberg, den dag han utnämndes till Talman, infann sig till plenum med ordnar och iförd prästkappa. En sista rest av kappans egenskap av ståndsdräkt finna vi i den ännu understundom brukade seden, att präster vid sitt eget bröllop under den kyrkliga akten använda kappan.

Då Lenström nämner, att kaftanen givver ett mera ärevördigt utseende än »den vanliga prästrocken», kunde man tänka sig, att han därmed åsyftar den fotsida talaren, som i så fall skulle varit brukad ännu vid det förra seklets mitt. Trol-

² H. Schönbeck, Prelater, Sthlm. 1927, s. 150.

gare är dock, att kaftanen fullständigt motsvarat det plagg vi nu kalla prästrock, även om den i allmänhet varit något längre men ingalunda fotsid. Däremot torde den »vanliga prästrock» Lenström talar om ha varit en bonjour, med nedfälda slag, till vilken bars väst med ståndkrage och prästkrage. Denna dräkt möter på ett flertal prästporträtt från seklets mitt. Det kan vara av intresse att observera huru domprosten Torén i Uppsala på det porträtt av honom, som finnes införd i den honom 1903 tillägnade festskriften, är iförd just bonjour och prästkrage men därtill vanlig ringad väst. Utvecklingen har ju annars gått i den riktningen, att prästens vardagsdräkt fullständigt sekulariserats och att prästrocken, d. v. s. kaftanen vid högtidliga tillfällen blivit den vanliga dräkten även om fracken numera ej torde vara fullt så sällsynt bland prästerskapet som på Lenströms tid. Förbudet mot mässklädernas användande utom kyrkorummets har ej varit lagligen fastställt, deras förekomst på predikstolen är också annorstädes omtalad (bl. a. hos N. Söderblom). Julottan torde i de flesta fall varit den enda gudstjänst vid vilken detta bruk förekom. Kanske ett sista relik av denna gudstjänsts ursprungliga karaktär av juldagens första mässa.

Harald Andersson (Lund).

Psalmvalet i folkskolorna.

Genom benäget påpekande från H. H. Biskopen i Växjö har Red. fått meddelande om att biskopsmötet under år 1931 upptagit frågan om psalmvalet i skolorna till behandling och därvid beslutat föreslå följande trettio psalmer och psalmverser till inlärande:

3: 7; 16: 1; 22; 24: 1, 5; 33; 45: 8; 50: 3; 53: 1; 55; 63: 13—15; 66; 77: 6; 89; 94; 102: 1; 119; 124; 138: 1—3; 224: 1—3; 268;

306: 5; 394: 1; 420: 1—2; 421; 424: 1, 5—7; 434; 442: 8, 9; 486: 1, 4, 7; 500: 5—7; 533: 1, 7—9.

Dessutom föreslogos följande: 1: 7; 28: 6; 51: 1—3; 69: 3; 76: 8; 86: 1; 102: 4—5; 106: 4; 118: 1, 3; 120: 8, 9; 134: 1—3; 141: 9—14; 150: 1; 187: 7—10; 204: 2, 3; 211: 4, 5; 213: 1—3; 221: 1—3; 224: 4; 228; 250; 257: 10—11; 260: 1; 272: 1—3; 285: 6; 394: 1—3; 426: 3—5; 439; 484: 1—4; 504; 542: 1—2; 547; 568; 628.

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenade tjänster ha utsetts: i Bygdeå, Vbl., G. B. Lundquist, Sidensjö; i Gullabo, Klm., K. Lindahl, Vissefjärda; i Mogata, Östg., O. Renberg, Borgvattnet; i Skelvum, Skb., G. Thorsell, Rångedala; i Ludgo, Söd., G. Holmberg, Angelstad; i Altuna, Västm., R. Jansson, därst.; i Essunga, Skb., W. Tisell, Gärdserum; i Villberga, Upps., E. F. Larsson, Skederöd. Till kantor i Äspult och Linderöd har valts: fröken B. Lövdahl, därst.; till organist i Solna, Sthlm, musikdirektör J. Nyvall, därst.

Rättelse. Genom ombyrtningsfel i notisen i förra numrets meddelanden om den ombyggda Hälsingborgsorgeln kommo stämmorna Violin, Salicional och Voix celeste att tillhöra andra manualen i st. f. tredje manualen.

Arssammanträde med Lunds Organist- och Kantorsförening hålles i Trälleborg

den 12—13 juli. Konsert hålles, varvid medverka bl. a. professor O. Olsson, och musikdirektör R. Blennow, Astorp. Den 13 anordnas utflykt till Maglarp och St. Hammars kyrkor.

Allgemeine Cäcilienverein für Deutschland, Österreich und die Schweiz, avhåller sin 25 generalförsamling i Regensburg 10—13 juli. Sammankomsten står under det samlande temat: Den gregorianska koralen såsom jordmån för den polyfona kyrkomusiken och den tyska kyrkovisan. Medverkande körer äro Regensburgs och Münchens domkyrkokörer. Föredragshållare: M. v. Witowski, Weingarten, A. Schmitz, Breslau, K. G. Fellerer, Freiburg (Schweiz). Meddelanden från Hapag-Reise und Verkehrsbüro, Regensburg, Maximiliansstr. 29.

Nya orglar.

Från Herman Nordfors & Co.

I *Eftra kyrka*, Göteborgs stift.

Disposition: Manual I Borduna 16' den gamla, Principal 8', ny, Gamba 8', den gamla, Dolce 8', den gamla, Flöjt-harmonick 8', ny, Oktava 4', ny, Rauschkvint 2 kor, ny, Trumpet 8', ny, Manual II Violin-principal 8', den gamla, Voixretusa, Salicional 8', den gamla, Voix-céleste 8', ny,

Eolin 8', ny, Rörflöjt 8, den gamla, Violin 4', ny, Flûte-Oktaviant 4', den gamla, Valtflöjt 2', ny. Pedal: Subbas 16', ny, Violon 16', ny, Violoncell 8', den gamla.

Koppel: Usion, Ped. I, Ped. II, Oktavkopp 4'I, Oktavkopp. 16'II—I, Oktavkopp. 16'II, Automatisk-pedalomväxling, 2 fria kombinationer, Tutti, Forte, Mezzoforte, Piano, Utlös, Registersvällare, Crescendo för 2:dra man.

Kyrkokalender

Juli månad.

För veckans morgonböner:

Fred. 1 juli. Sv. psb. 144: 1, 2. 144: 5. Psalt. 86: 1—13. Luk. 3: 1—22.

Lörd. 2. Sv. psb. 23: 1, 2. 23: 3. Psalt. 107: 1—9. Luk. 4: 1—30.

SJATTE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET.

Högmässa: Psalmer: 431: 4, 5. 144: 1—5. 134: 1. 141: 9—14. (164: 4, 5. 157.) 406: 5.

Allmän Kyrkobön: Alternativ I. Hymn: J. S. Bach: O kärlekseld, uppvärm vårt